

Gent

Vrijdag 30 oktober 2009

Colloquium

GESCHIEDENIS VAN DE ADVOCATUUR IN DE LAGE LANDEN

Georganiseerd door:

Universiteit Gent
Vakgroep Grondslagen en geschiedenis van het recht

Met de medewerking van

Het tijdschrift *Pro Memorie. Bijdragen tot de
rechtsgeschiedenis der Nederlanden*

Interuniversitaire Attractiepool P6/01
"Justitie en samenleving: Sociopolitieke geschiedenis van
Justitie in België (1795-2005)"

In 2010 zal het tweehonderd jaar geleden zijn dat Napoleon de advocatuur reorganiseerde, nadat de Franse revolutionairen haar hadden afgeschaft. Na 1815 werd, zowel in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden als in Nederland en België, verder gebouwd op deze Franse leest, al werd het al te autoritaire juk van de uitvoerende macht afgeworpen. Eerst in Nederland (procureurs) en pas veel later in België (pleitbezorgers/avoués) werd een einde gemaakt aan de dubbele procesvertegenwoordiging. Nationale en internationale beroepsverenigingen werden opgericht.

De advocaten claimen intussen een onafhankelijkheid als een soort vierde macht ter bescherming van de rechtsstaat. In de beroepsgroep deden zich in de loop van de negentiende en twintigste eeuw onder meer een vervrouwelijking, een specialisering en een democratisering voor. In België verscheen, malfunctioneerde en verdween weer de 'Nationale Orde'.

De geschiedenis van de advocatuur in de Lage Landen is nog grotendeels onontgonnen terrein. Dit eendaags colloquium wil enkele historische elementen samenbrengen, uit het Ancien Régime, maar vooral uit de negentiende en twintigste eeuw. De bijdragen worden gebundeld in een bijzonder nummer van het Nederlands-Vlaamse rechtshistorische tijdschrift *Pro Memorie*, dat op de dag van het colloquium ter beschikking zal zijn. Het boek is inbegrepen in de deelnameprijs (en dus gratis voor de contribuanten van de *Stichting tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandse recht*, waarvan *Pro Memorie* uitgaat).

De organisatie is in handen van het Instituut voor rechtsgeschiedenis van de vakgroep Grondslagen en geschiedenis van het recht van de Universiteit Gent en wordt financieel ondersteund door de Interuniversitaire Attractiepool P6/01 "Justitie en samenleving: Sociopolitieke geschiedenis van Justitie in België (1795-2005)".

Programma vrijdag 30 oktober 2009

- 9u00 Ontvangst
- 9u30 Opening door prof. Piet Taelman, Decaan van de Rechtsfaculteit en advocaat
- 9u40 Advocaten en procureurs bij de Raad van Vlaanderen tijdens het Ancien Régime
(Prof. Georges Martyn)
- 10u00 Advocatuur bij het Hof van Gelre en Zutphen (16e-18e eeuw)
(Prof. Frank Keverling Buisman)
- 10u20 Advocaten van de duivel: verdediging in heksenprocessen
(Prof. Jos Monballyu)
- 10u40 Advocatuur in noordelijke en oostelijke delen van de Republiek tot de late 18^e eeuw
(dr. Paul Brood en dr. Marie-Charlotte Le Bailly)
- 11u00 Korte pauze
- 11u15 Verdediging in strafzaken sedert ca. 1795 tot ca. 1825, incl. Joodse advocatuur
(Prof. Sjoerd Faber)
- 11u35 De postrevolutionaire advocatuur in politieke en persprocessen, 1831-1847
(drs. Bram Delbecke)
- 11u55 De minister van justitie: advocaat of politicus?
(drs. Bram Van Dael)
- 12u15 Mogelijkheid tot vraagstelling en discussie
- 12u30 Broodjeslunch
- 13u30 De opleiding van de advocaat vanaf het einde van de 18^e eeuw
(Prof. Corjo Jansen)
- 13u50 Edmond Picard en de deontologie van de advocaat
(drs. Bart Coppein)
- 14u10 De orde van advocaten bij de balie van Cassatie
(Prof. Willy van Eeckhoutte)
- 14u30 De vervrouwelijking van de advocatuur en het juridische werkveld
(Prof. Patrick Humblet)
- 14u50 De sociale advocatuur in Nederland in de twintigste eeuw
(Prof. Theo De Roos)
- 15u10 Arme pro Deo? Rechtshistorische impressies van het pro Deo-systeem in België
(drs. Bruno Debaenst)
- 15u30 Vraagstelling en koffie
- 16u15 Procesvertegenwoordiging, afschaffing van het verplichte procuraat
(Prof. Remco van Rhee)
- 16u35 De avoués/pleitbezorgers
(Prof. Karel Velle)
- 16u55 Gedragsregels in historische context
(Richard Verkijk)
- 17u15 De Joodse advocaten bij de Antwerpse Balie tijdens de Tweede Wereldoorlog
(Stafhouder Jan Verstraete)
- 17u35 Advocatuur in WO II
(Dr. Joggli Meihuizen)
- 17u55 Opkomst en neergang van de Belgische Nationale Orde
(drs. Bart Quintelier)
- 18u15 Vraagstelling en afsluiting